

HBN
Newsletter

DE ZORGPLICHT VAN DE VERZEKERAAR

Aruba, 10 oktober 2018

1. TER INGELEIDE

Op 11 september 2018 heeft het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden een interessant arrest gewezen waarbij de zorgplicht van de verzekeraar aan bod komt. Het gerechtshof stelt voorop dat een verzekeraar jegens de particuliere verzekeringnemer gehouden is om op zorgvuldige wijze diens gerechtvaardigde belangen in acht te nemen. Deze zorgplicht vloeit voort uit hetgeen de eisen van redelijkheid en billijkheid, naar de aard van de contractuele verhouding tussen een verzekeraar en zijn cliënt, meebrengen. Het gerechtshof maakt onderscheid tussen de zorgplicht van de verzekeraar en die van een assurantietussenpersoon omdat, anders dan in de verhouding tussen een verzekeringnemer en zijn assurantietussenpersoon, er tussen een verzekeringnemer en zijn verzekeraar in beginsel geen sprake is van een overeenkomst van opdracht uit hoofde waarvan de verzekeraar de verzekeringnemer adviseert. De omvang van de zorgplicht van de verzekeraar hangt af van de omstandigheden van het geval, waaronder de aard en complexiteit van de verzekeringsovereenkomst, de hoedanigheid en eventuele deskundigheid van de verzekeringnemer en de mate en wijze van bemoeienis van en

eventuele advisering door de verzekeraar bij het afsluiten en continueren van de verzekeringsovereenkomst.

2. ACHTERGROND

De verzekeringnemer is degene die de rechtszaak tegen de verzekeraar had aangespannen om zo volledige uitkering te krijgen van de door hem, als gevolg van een brand in zijn woning, geleden schade. Sinds 1 juni 1984 had hij zijn woning met rieten dak rechtstreeks bij de verzekeraar tegen brand verzekerd. In de toepasselijke polisvoorwaarden staat opgenomen dat alleen de verzekeringnemer zelf verantwoordelijk is voor de opgave van de verzekerde som en de hoogte daarvan. In 1993 en vervolgens in 1997 is de verzekerde som naar boven bijgesteld. Daarna was de verzekerde som niet meer aangepast. Middels een brief van januari 2003 heeft de verzekeraar de verzekeringnemer bericht dat zij een zo reëel mogelijk beleid wenst te voeren ten aanzien van de verhouding risico/premie. In dat kader zouden zij het verzekerd object middels een bezoek gaan analyseren, waarna zou worden gezien of aanpassing van de premie noodzakelijk was. Dit bezoek en opvolgend de analyse vonden niet plaats. Middels een brief van december 2005 heeft de verzekeraar het onderwerp van onderverzekering onder de

aandacht gebracht van de verzekeringnemer en erop gewezen dat de polis sinds 1997 niet meer was gewijzigd. De verzekeringnemer werd voorgesteld om een afspraak te maken, zodat de verzekeraar de verzekeringnemer van juist advies hierover kon dienen. Hiervan maakte de verzekeringnemer geen gebruik. Vervolgens vond er op 27 april 2012 een brand in de woning van de verzekeringnemer plaats en werd slechts een deel van de schade vergoed als gevolg van onderverzekering. Onderverzekering houdt in dat men een zaak verzekert voor een som die lager is dan de werkelijke waarde van de zaak. De verzekeringnemer heeft dan minder premies betaald dan wanneer hij de zaak wel voor de werkelijke waarde had verzekerd. In geval van schade vergoedt de verzekeraar dan slechts een deel van de totale waarde. De verzekeringnemer was het met de partiële verzekeringsuitkering niet eens. Volgens hem had de verzekeraar hem niet voldoende vaak en indringend genoeg gewaarschuwd voor onderverzekering en was zij om die reden tekortgeschoten in de verplichtingen die voor de verzekeraar voortvloeien uit de verzekeringsovereenkomst met verzekeringnemer.

3. OORDEEL RECHTBANK

De rechtbank had de vordering van de verzekeringnemer afgewezen

en had daartoe, samengevat, het volgende overwogen. Uit de toepasselijke polisvoorwaarden volgt dat alleen de verzekeringnemer zelf verantwoordelijk is voor de hoogte van de verzekerde som. Voorts was er geen sprake van een situatie waarin toepassing van die polisvoorwaarde naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar was. En tot slot vond de rechtbank dat de verzekeraar de verzekeringnemer voldoende had gewaarschuwd. Tegen die uitspraak van de rechtbank tekende de verzekeringnemer hoger beroep aan.

4. OORDEEL GERECHTSHOF

Eén van de beroepsgronden richt zich tegen het oordeel van de rechtbank dat het beroep van de verzekeringnemer op de beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid niet slaagt, alsmede het oordeel dat de verzekeraar zou hebben voldaan aan haar waarschuwplicht. Bij de beoordeling van die beroepsgrond is het gerechtshof gaan vaststellen in hoeverre er op de verzekeraar de verplichting rustte om de verzekeringnemer tegen onderverzekering te waarschuwen. Zij concludeert tot het bestaan van een zorgplicht aan de zijde van de verzekeraar zoals weergegeven in de inleiding hierboven en laat vervolgens de genoemde criteria los op de feiten ter bepaling van de omvang

daarvan. De aard van de verzekering, zijnde een brandverzekering voor een particulier woonhuis, brengt mee dat het belang bij afdoende verzekering tegen schade groot is. Voorts was er geen sprake van deskundigheid van de verzekeringnemer op het gebied van verzekeringen. Anderzijds overwoog het gerechtshof dat het bij een brandverzekering niet om een complex product gaat. Onderverzekering ligt bij een dergelijke opstalverzekering voor de hand indien de verzekerde som in de loop van de tijd niet wordt aangepast. Het gerechtshof vervolgt door te stellen dat bij een verzekering als de onderhavige van de verzekeraar in redelijkheid kan worden verlangd dat zij bij aanvang en telkens bij de verlenging van de verzekeringsovereenkomst waarschuwt tegen het gevaar van onderverzekering. De brief van de verzekeraar van januari 2003 voldeed hieraan niet, maar de brief van december 2005 wel. De in de polisvoorwaarden opgenomen bepaling dat de verzekeringnemer zelf verantwoordelijk is voor de hoogte van de verzekerde som ontslaat de verzekeraar niet van deze waarschuwingsplicht. Voor het aannemen van een verdergaande zorgplicht, vergelijkbaar aan die van een doorlopende adviesrelatie, was volgens het gerechtshof onvoldoende gesteld. Die adviesrelatie kon ook niet worden gebaseerd op de inhoud van de brief van januari

2003. De verzekeraar hoefde zich er niet van te vergewissen of de verzekeringnemer zich realiseerde dat hij was onderverzekerd en bewust was van de risico's. Evenmin hoefde de verzekeraar zelf te controleren of de verzekerde som nog juist was en concrete stappen te ondernemen om tot een afdoende verzekering te komen. Omdat de verzekeraar bovendien elk jaar haar verzekeringnemers bij het toezenden van de premienota's voor het risico op onderverzekering waarschuwt, had de verzekeraar in voldoende mate aan haar zorgplicht voldaan en werd de uitspraak van de rechtbank bekrachtigd.

5. DE BETEKENIS VAN DIT ARREST VOOR DE PRAKTIJK

Alhoewel de zorg- en waarschuwingsplicht van een verzekeraar minder ver strekt dan die van een assurantietussenpersoon, is een verzekeraar toch gehouden te waarschuwen voor het risico van onderverzekering bij aanvang en bij verlenging van de verzekeringsovereenkomst. Een eventuele polisvoorwaarde welke bepaalt dat de verzekeringnemer zelf verantwoordelijk is voor de hoogte van de verzekerde som, ontslaat een verzekeraar niet van een dergelijke waarschuwingsplicht.

HBN Law
SINCE 1938

CONTACT INFORMATIE

Indien u vragen heeft over de hiervoor besproken onderwerpen, kunt u contact opnemen met:

HBN Law Aruba
Beatrixstraat 38
Oranjestad, Aruba
T: +(297) 5886060
F: +(297) 5886668

Eline J.M. Lotter Homan
eline.lotterhoman@hbnlaw.com

Eric R. de Vries
Eric.devries@hbnlaw.com

HBN Law Netherlands Coöperatief U.A.*
Concertgebouwplein 7
1071 LL Amsterdam, Nederland
T +31 20 303 3020
F +31 20 671 8008
info@hbnlaw.com

HBN Law Aruba**
Beatrixstraat 38
Oranjestad, Aruba
T +297 588 6060
F +297 588 6668
info@hbnlaw.com

HBN Law Bonaire***
Kaya Korona 40
Kralendijk, Bonaire
T +599 717 6944
F +599 717 5628
info@hbnlaw.com

HBN Law Curaçao***
Huize Belvédère, L.B. Smithplein 3
Willemstad, Curaçao
T +5999 434 3300
F +5999 434 3355
info@hbnlaw.com

HBN Law St. Maarten***
W.G. Buncamper Road 33
Philipsburg, St. Maarten
T +1 721 542 2272
F +1 721 542 4381
info@hbnlaw.com